

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

De ætate ad sponsalia requisita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96556)

violatur matrimonium, quod ante perfectam aetatem contractum, malitia supplete aetatis defectum, verum matrimonium iudicatur; vt alibi dicemus, si femina ante aetatis annum duodecimum discretionem habens, contrahat matrimonium, & ex eo quod ab alio quam a marito cognita fuerit, appareat apta matrimonio, verum coniugium iudicatur. gloss. & ibi Doct. in cap. vno. §. 1. de despons. in 6. sequitur eam Prapo. dicens esse communiter approbatam in cap. de illis. in 2. eodem tit. & tamen lex illa Regia hoc casu non videtur permittere adulterij accusationem, quam oporteret permittere saltem iure sponsaliorum, sicuti permisit Iurisconsultus in dict. l. si vxor. §. si minor. quo fit, vt Regia lex sit intelligenda. Primo, vt verum adulterium, commissum tamen ante aetatem nubilem a iure diffinitam, lege Regia impunitum sit quod probare videtur Regia lex. 4. tit. 19. par. 6. atque etiam l. si minor ff. de adul. ita vt licet iure communi huius criminis accusatio sponsaliorum iure sit permissa: adulterij vero ratione prohibita, ex d. l. si minor. adiuncto §. si minor. l. si vxor. iure tamen Regio omnino impunitum sit adulterium commissum ab sponsa de praesenti, malitia aetatis defectum supplete: imò eadem Regia lex probat immunem esse feminam maiorem aetate nubili adulterium committentem, si sponsus minor sit quatuordecim annorum: quod durum est, si ipse sponsus matrimonio aptus sponsalia de presenti contraxerat. Vnde secundo Regia lex intelligi potest, quando sponsus nondum erat perfectae aetatis ad matrimonium, nec ex eius parte conitabat potentia ad carnalem coitum: tamen si sponsa potens ad eum esset, quo casu matrimonium non est: ideò nec adulterium committitur inò enim arbitror, velle legem illam impunitum relinquere adulterium commissum cum sponsa de praesenti, quae viripotens est ante duodecimum annum, si ipse sponsus aetatis sit perfectae, vel coniugio aptus ex praematura potentia coitus: eum in his casibus verum matrimonium contractum fuerit.

Nec obstant leges prohibentes minores nubili aetate accusari de adulterio, quia ex praesumptione procedunt, quasi non sit verosimile, luxuriae crimen ab eis committi. nec prohibent accusationem omnino, sed praesumptionem innocentiae inducunt: non tamen inficior, adulteros minores aetate nubili, non ita acriter, vt maiores, puniendos esse, etiam adulterio verè probato. Tertio potest lex Regia intelligi, vt etiam verè adulterio commisso, in hoc casu marito non liceat occidere adulteros, nisi ipsum matrimonium iam inter maiores nubili aetate constet, etiam si malitia supplete aetatem sit illud verum coniugium, quod lex induxit propter defectum aetatis.

¶ Tertio, principaliter ex praemissa sponsaliorum cognitione deducitur interpretatio vera l. sed. sciendum. ff. ad leg. Pomp. de parric. vbi Iurisconsultus asserit, legem Pompeiam in sponsis locum habere, vt intelligamus, sponsos illos, qui promiserunt praestare conjugalem consensum, quos de futuro appellamus: nam in sponsis de praesenti aperte id cautum & expostum fuerat in l. 1. ff. ad leg. Pompeiam. de parric. notat gloss. in §. alia. Inst. de publ. iudic. vbi probatur, in occidente vxorem locum habere legem Pompeiam, atque eadem ratione in vxore occidente virum idem seruabitur: sicuti probatur in d. l. 1. & eleganter expressit doctissimus ille vir, qui Alphonsi Regis imperio leges, quas Partitas Hispani vocamus, concinnauit in l. 12. tit. 8. par. 7.

¶ Denique, vt summam agamus, eum de sponsis mentio occurrerit in aliqua lege, aut alia quavis parte, quae explicanda sit, de his intelligendum est, qui nondum matrimonium contraxere conjugali consensu praestito: ni aliud suadeat communis ac frequens vsus loquendi, eiusve intentio, qui legem condidit, contractum, aut testamentum fecit: qua in re praeter Felin. in rub. de sponsal. legito Paul. Parif. consil. 62. col. 3. vol. 4.

CAPVT II.

De aetate ad sponsalia requisita.

SVMARIA.

1 Aetate septem annorum ad sponsalia requisita praematura iudicio, ac malitia suppleri & praenunciari potest.

2 Sponsaliorum contractus annuum septimum ita completum exigit, vt inceptus minimè sufficiat.

3 Sponsalia ante septennium contracta ex consensu tacito post septennium conualescunt.

¶ Tamen ad sponsalia contrahenda non ita matura, ac iure prouecta vt ad matrimonium exigenda est, cum sit satis ipsos sponsos, quid agant, intelligere: vt inquit Iurisconsultus in l. sponsalibus. ff. de sponsalibus. septem annos requirens. quod iura canonica passim probant. cap. literis. ac accessit cap. ad dispensandum. de desponsat. impuber. adeò, vt nec malitia contrahentium praenunciari hanc aetatem posse existimet Abbas in cap. uenit. de sponsalibus. quia vbi certa aetate ad intellectum & discretionem requiritur a iure, non potest suppleri malitia, nec praecoci iudicio. l. quae aetate. ff. de testam. ex communi intellectu: quem etiam sequitur Francisc. in rubr. de testam. in 6. versic. primo prohibetur. sensu gloss. in cap. si pater. verbum impubes. de testam. in sexto. vnde si impubes ante legitimam adulterij religionem profiteatur solenniter, professio non est nulla, cap. 1. de reg. an. secta. etiam si maxime discretus sit puer, ac doctus omnino capax, glossa vbi communiter approbata in cap. post. in 1. de regul. quam Abbas sequitur in cap. significatum. eodem tit. idem notat Card. in clem. final. de etate & qualitat. quest. 3. Abbas in cap. attestaciones. de desponsat. impuber. Syluest. in verb. votum. versic. imper. secta. His ergo probari potest Abbatis opinio in dict. cap. iuuenis. cui etiam suffragatur Regia l. 6. tit. 1. part. 4. quae dum matrimonium mentionem facit, aetatem malitia suppleri dicit. sed vbi de sponsalibus loquitur, de supplenda aetate verbum nullum: erit tamen dicta lex reducenda ad canonum decisionem. Eandem Abbatis sententiam sequitur Brunellus in tractat. de sponsalibus. conclusione. 4. Sed Bernardus in dict. cap. iuuenis. contrarium palam asserit, dicens in casu illius textus: sponsalia ante septennium valida esse, quia malitia aetatis defectum supplebat: & quamuis quoad intellectum illius textus non recipiatur glossa illa: tamen in hoc dicto communiter eam probari, testatur ibi Prepos. quae quidem opinio probatur ex ratione Iurisconsulti in dict. leg. in sponsalibus. dicens, satis esse, sponsos, quid agant, intelligere: igitur si praecoci iudicii paruulus, quid in hoc contractu agat, satis intelligit, non video, cur aetate exactè expectanda sit, nam & ea ratione, qua ante aetatem matrimonio designatam praematura potentia ad generandum ipsum aetatis defectum supplet, in sponsalibus ipse intellectus idem efficit: quo fit, vt gloss. opinionem veriorum esse existimem: quam etiam Thom. asserit in 4. distinct. 27. quest. 2. artic. 2. gloss. in cap. sponsalibus. Ioan. Andr. Dominic. & Franciscus, in cap. vno. in prin. de sponsalibus. in sexto. Bald. consil. 44. in 4. volum.

¶ Hec tamen aetate septem annorum ita perfecta esse debet, vt non sufficiat septimum annum esse inceptum, nisi completus sit, cap. literas. & cap. sequenti. de desponsat. impube. & potest suaderi ex verbis iurium, quae exigunt septem annos in contrahentibus sponsalia, quo quidem casu non est satis annum esse inceptum, sicut esset, si iura permitterent sponsalia contrahi posse ab existentibus in septimo anno, gloss. quae ita distinguit in clem. fin. de etate & qualitate. ibi ab omnibus recepta. Bartol. & alii in leg. si cul. legatur. ff. de legatis. 1. Abbas in cap. cum in cunctis. in princip. de elect. Felinus in cap. cum vice simum. de offic. delegat. columna penultim. quam distinctionem communem esse fatetur Corne. consilio 213. in primo volumine. dies tamen vltimus anni vtroque casu sufficit etiam inceptus, licet nondum sit completus. l. quae aetate. ff. de testam. quam ad hanc rem allegat Abbas in cap. attestaciones. de desponsat. impuber. aetate verò septem annorum ex eo ad sponsalia sufficiens videtur, quod voluntas, quae in naturali consensu quiescit, cedit in impuberem, qui aetatem septem annorum compleuerit. l. si infanti. §. vltim. in iuncta l. posuit. Cod. de iuro deliber. tradit Zasius in quest. 2. de Iudeis.

¶ Ceterum, si sponsalia ante septennium contrahantur, & nulla sint: post septennium tamen conualescunt, ex tacito etiam consensu ad sponsalia deducto. gloss. quam ibi notant Abb. & Doct. in cap. literas. de desponsat. impube. probat text. secundum. Abb. ibi. in cap. duo pueri. eod. tit. & in cap. vno. in princip. eod. tit. 9. hic enim consensus ad hunc contractum sponsaliorum sufficiens est.